

HET WERELD- GESCHIEDENIS QUIZBOEK

TEST JE KENNIS AAN DE HAND
VAN 1000 VRAGEN EN ANTWOORDEN

Meredith MacArdle

Gouda, MMXXIII

INHOUD

INLEIDING		5
HOOFDSTUK 1	3500-799 V.CHR.	7
HOOFDSTUK 2	800 V.CHR.-449 N.CHR.	28
HOOFDSTUK 3	450-999	51
HOOFDSTUK 4	1000-1399	70
HOOFDSTUK 5	1400-1599	92
HOOFDSTUK 6	1600-1799	113
HOOFDSTUK 7	1800-1849	134
HOOFDSTUK 8	1850-1899	155
HOOFDSTUK 9	1900-1924	179
HOOFDSTUK 10	1925-1945	200
FOTOVERANTWOORDING		221

INLEIDING

De Britse auteur L.P. Hartley schreef in zijn roman *The Go-Between* uit 1953: ‘Het verleden is het buitenland: daar doen ze het anders.’

Het verleden is een land waar velen van ons keer op keer graag op bezoek gaan. Ongeacht of het een kostuumdrama op tv is of een artikel over recent onderzoek van historici en archeologen, fascineert de geschiedenis ons, worden we erdoor in beslag genomen en is ze van ons allemaal. De vele levendige culturen op aarde komen voort uit eeuwen vol menselijke inspanningen en vormen het fundament van ons hedendaagse leven. Hoewel er in de geschiedenis veel oorlog en strijd voorkomen, waren er ook vreedzame gebeurtenissen, perioden waarin kunst en wetenschap zich vormden en hervormden, en waarin onze samenlevingen zich ontwikkelden.

Dit boek bestrijkt alle perioden en landen, met de nadruk op belangrijke gebeurtenissen en prominente mensen die hun stempel hebben gedrukt op de internationale geschiedenis. Als je denkt dat je veel weet over een bepaalde periode of een bepaald land, kun je sommige vragen misschien snel beantwoorden. Toch zijn er ruim voldoende uitdagende vragen om je kennis te testen over wie wat en wanneer heeft gedaan, en waarom.

Welkom bij 5500 jaar aan vragen.

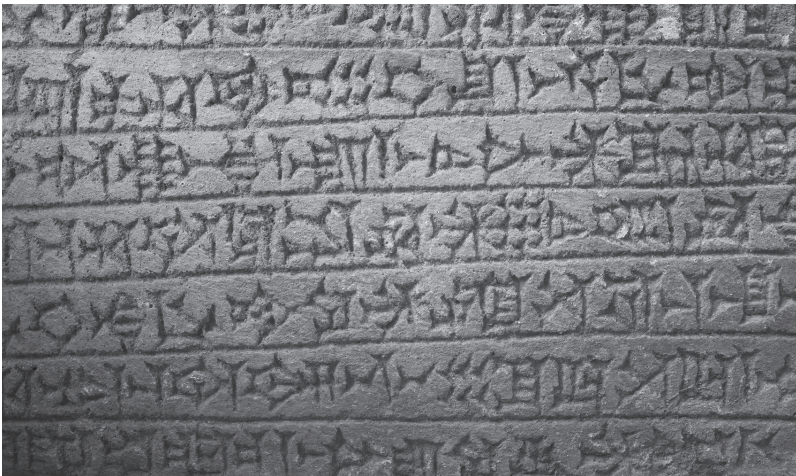
3500-799 V.CHR.

1. In 3500 v.Chr. gebruikten de mensen vooral stenen werktuigen (samen met bot, gewei en hout). Hoe wordt die periode van de menselijke ontwikkeling genoemd?
  2. Rond 3500 v.Chr. bouwden de mensen die in kleine gemeenschappen in de Alpen woonden opvallende huizen aan de oevers van meren en rivieren. Wat waren dat voor gebouwen?
A Ronde torens **B** Hutten op stelten of palen **C** Woonboten
  3. Hoewel steen het belangrijkste harde materiaal was dat toen werd gebruikt, werd een metaal in sommige delen van de wereld ook gebruikt vóór 3500 v.Chr. Welk metaal was dat?
4. In welke geologische regio's ontwikkelden zich de eerste beschavingen?
A Bergtoppen **B** Savannen en prairies
C Rivierdalen

5. De oudste beschaving in Noord- en Zuid-Amerika is de Norte Chico-cultuur, die tussen 3500 en 1800 v.Chr. een bloeitijd kende in Peru. De mensen bouwden terpen en enkele monumentale gebouwen, zoals piramiden; wat nog meer?
A Obelisken **B** Grote, verzonken, ronde pleinen
C Ronde torens
6. Rond 3500 v.Chr. hielden de Chinezen een klein dier waar ze een stof van maakten. Welk dier was dat en welk materiaal leverde dat op?
7. Wat was het eerste gewas dat in Noord- en Zuid-Amerika werd verbouwd?
A Tarwe **B** Maïs **C** Rijst
8. Waar lag Mesopotamië, de bakermat van de oude beschavingen van Soemerië, Babylon en Assyrië?
A Turkije **B** Iran **C** Irak
9. Welke dieren gebruikten mensen in Peru rond 3500 v.Chr. als lastdier?
10. In veel landen staan oude steenkringen. Is Stonehenge in Engeland (hieronder) een unieke steencirkel?

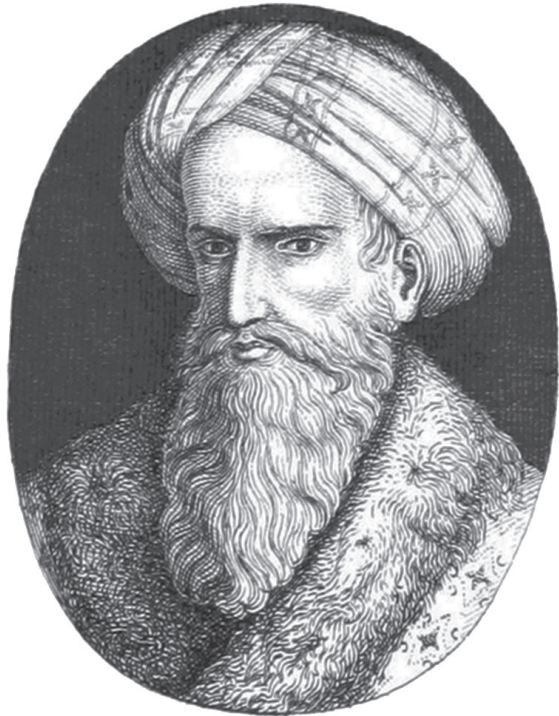

11. Waar of niet waar? Eetstokjes werden in het oude China waarschijnlijk al lang voor 3500 v.Chr. gebruikt.
12. Wie probeerde waarschijnlijk ergens tussen 3239 en 3105 v.Chr. de Alpen over te steken bij de grens van het hedendaagse Oostenrijk en Italië, maar stierf in de bergen?
13. Dit individu had lichaamsversieringen die vandaag de dag overal op de wereld te zien zijn. Hoe noemen we zulke versieringen?
14. Rond 3200 v.Chr. vonden de Mesopotamiërs een nieuwe manier uit om te reizen en materialen te vervoeren. Welke uitvinding was dat?
15. Wat is de naam van dit schrift (hieronder) dat rond 3200 v.Chr. werd ontwikkeld door de Soemeriërs, en dat werd gemaakt door een wigvormig staafje in vochtige kleitabletten te drukken?

16. Rond 3200 v.Chr. merkten boeren langs de Nijl in Egypte dat het jaarlijkse overstroom van die rivier samenviel met de eerste verschijning in de dageraad van welke ster?
A Sirius **B** Polaris **C** Alpha Centauri

- 50.** Uit welk gebied moest China zich terugtrekken door een zevenjarige opstand die in 755 begon?
- 51.** Wie lokte die opstand uit?
- 52.** Hoeveel mensen zijn omgekomen bij die opstand en de hongersnood die daarop volgde?
A 1.300–3.600 **B** 13.000–36.000 **C** 13 miljoen–36 miljoen.
- 53.** In 762 vestigde het Arabische kalifaat van de Abbasiden zijn hoofdstad in het hedendaagse Irak. Welke stad was dat?
- 54.** Wie was de Arabische moslimkalief (rechts) toen de Arabische Verhalen van duizend-en-één-nacht werden samengesteld in 786?
A Haroen ar-Rashid
B Sinbad
C Omar Khayyám
- 55.** Wat gebeurde er in 793 met de abdij in Lindisfarne, in Engeland?
- 56.** Wie vernietigde de Avaren uiteindelijk?
- 57.** Waar of niet waar? In 791 schonk de kalief van Bagdad een kameel en een klok aan Karel de Grote.

- 24.** De liggende stenen figuren (zie vorige pagina) in Chichen Itza in Mexico hebben allemaal een kom op hun buik. Waar dienden die volgens archeologen voor?
A Geofferde voedingsmiddelen **B** De opvang van regenwater
C De harten van mensenoffers
- 25.** Aan het eind van de elfde eeuw bouwde de islamitische Nizarisekte versterkingen in de bergen in Perzië en Syrië. Hun leider, Hassan-i-Sabbah ('Oude Man van de Berg') gaf zijn naam aan hun beruchte activiteiten. Wat deden de leden van deze groep?

- 26.** Wanneer begon het tijdperk ongeveer waarin de grote stenen beelden (rechts) werden vervaardigd op Paaseiland in de Grote Oceaan?

A 1000 **B** 1100

C 1300

- 27.** Welke kloosterorde van ridders werd officieel eerst gesticht: de Tempeliers of de Hospitaalridders?

28. Wat was het doel van deze twee strijdende christelijke orden?

29. Wat was in 1126 het grootste land in West-Europa?

30. De kathedraal van Saint-Denis in Parijs werd tussen 1130 en 1144 gebouwd in een nieuwe bouwkundige stijl. Welke stijl was dat?

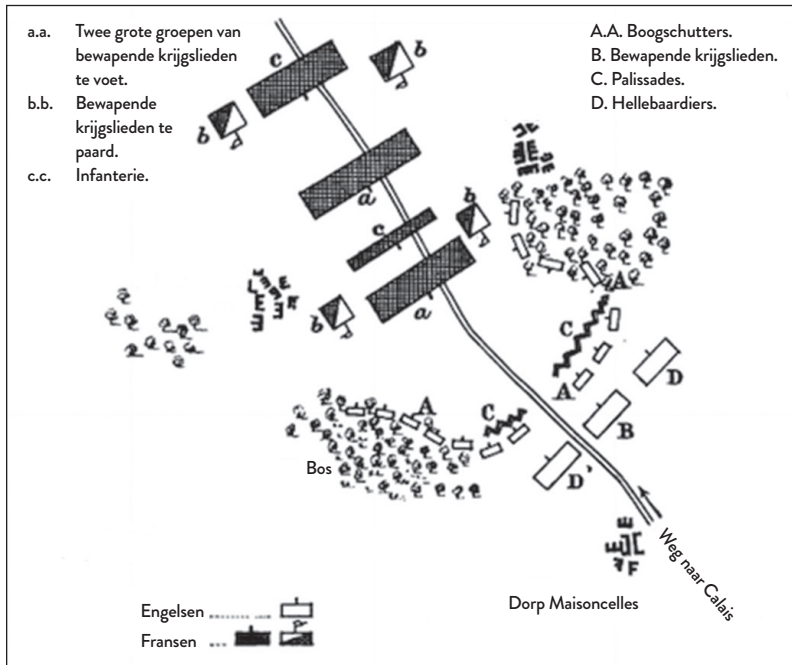

HOOFDSTUK 5

1400–1599

1. Welke prins uit Wales leidde in 1400 de laatste Welshe opstand tegen Engeland en kreeg uiteindelijk de macht over het grootste deel van Wales? Hij kon die macht echter niet behouden en de Engelsen namen het gezag in Wales weer over.
2. Welke rijke bankiersfamilie begon aan het begin van de vijftiende eeuw over Florence te heersen?
3. In 1403 werd de Chinese hoofdstad verplaatst van Nanjing (de Zuidelijke Hoofdstad) naar een stad in het noorden. Hoe heette die stad?
4. Tussen 1403 en 1421 leidde de Chinese admiraal Zheng He grote marine-expedities om Zuidoost-Azië, India en het Midden-Oosten te verkennen. Welke regio verkende hij ook?
5. Wat was de bijnaam van de vijftiende-eeuwse Portugese prins Hendrik die de verkenning van de westkust van Afrika financierde?
6. Waar of niet waar? Litouwen werd in 1413 pas christelijk.

7. Welke veldslag uit de Honderdjarige Oorlog was dit? De handboog van de schutters uit Engeland en Wales vernietigden het Franse leger.

8. Welk belangrijk Noord-Afrikaans handelscentrum werd in 1415 door Portugal ingenomen als het begin van het Portugese Rijk?
A Ceuta **B** Tanger **C** Marrakesh
9. Welke belangrijke uitvinding in de vijftiende eeuw maakte de snelle verspreiding van ideeën door Europa mogelijk?
10. Aan wie wordt deze uitvinding in Europa toegeschreven?
11. Waar of niet waar? Rond het midden van de vijftiende eeuw was Frankrijk een verenigd land.
12. Welke belangrijke christelijke stad werd door Ottomaanse Turken in 1453 uiteindelijk ingenomen?

1600–1799

1. Rond 1600 betekende de komst van Europeanen in Noord- en Zuid-Amerika de decimering van inheemse Amerikaanse volkeren, zelfs als die geen contact hadden met Europeanen. Hoe kwam dat?
2. In welke regio zetten ondernemingen uit het noorden van Europa tijdens de zeventiende eeuw handelsstations op?
3. Welke organisatie, opgericht in 1602, groeide uit tot de grootste handelsonderneming in Europa in 1619, met een monopolie in de waardevolle specerijenhandel in de hele zeventiende eeuw?
4. Hoe kun je de Japanse titel 'shogun' ruwweg vertalen?
A Militaire dictator **B** Goedaardig heerser **C** Keizer
5. Wie was de eerste shogun in de Japanse shogunaatsperiode (1603-1867)?
6. Hoe staat de periode van het Tokugawa-shogunaat bekend?
A Het Schrikbewind **B** Het Perfecte Koninkrijk **C** De Grote Vrede
7. Aan het begin van de zeventiende eeuw vochten de Ottomanen op verschillende fronten tegen twee rijken. Wie waren deze vijanden?

8. In 1607 werd de eerste blijvende Engelse nederzetting in Noord-Amerika gesticht. Hoe heette die nederzetting en waarom?
9. Tot welke dynastie behoorde Michaël I die in 1613 tot tsaar van Rusland werd gekozen?
10. Waar of niet waar? De eerste afschaffing van slavernij in Noord- en Zuid-Amerika vond plaats in 1618, toen de Afrikaanse voormalige tot slaaf gemaakte Gaspar Yanga toestemming kreeg om in Yanga, Veracruz, een nederzetting te bouwen voor vrijgelaten tot slaaf gemaakten.
11. Hoe heette de langdurige oorlog die tussen 1618 en 1648 delen van Midden-Europa verwoestte?
12. Deze oorlog ontstond door een politieke strijd in Praag die leidde tot deze botsing (hieronder) tussen staatslieden en open vensters. Hoe staat deze gebeurtenis bekend?

1850–1899

1. Hoe heette de strijd die Rusland en Groot-Brittannië voerden om de macht in Centraal-Azië?
  2. Wat hield de *Fugitive Slave Act* uit 1850 in de VS in?
A Tot slaaf gemaakten die vluchtten, waren vrij zodra ze een vrije staat binnenstapten
B Tot slaaf gemaakten die waren gevlucht, moesten worden teruggebracht naar hun eigenaars, zelfs als ze een vrije staat hadden bereikt
C Tot slaaf gemaakten die waren gevlucht, kregen een toelage om een nieuw leven te beginnen
  3. Waar of niet waar? In de jaren 1850 verboden de Amerikaanse staten Georgia, Mississippi en Texas het bevrijden van tot slaaf gemaakten.
4. Het ernstigste conflict uit de negentiende eeuw was de Taipingopstand (1851-1864) die leidde tot de dood van ca. 30 miljoen mensen. In welk land vond deze opstand plaats?
A Rusland **B** Japan **C** China

5. Onder het Tokugawa-shogunaat hanteerde Japan een strikt isolationisme en weigerde handel te drijven met het buitenland. In 1853 voer de Amerikaanse commandeur Matthew Perry met zijn eskader de haven van Tokio binnen en eiste dat Japan een handelsverdrag sloot met de VS. Japan had geen marine. Wat gebeurde er daarna?
6. Wat beschreef tsaar Nicolaas I van Rusland in 1853 als ‘de zieke man van Europa’?
7. De Krimoorlog ontstond doordat welk rijk in 1853 de vloot van het Ottomaanse Rijk in de Zwarte Zee aanviel?
8. Waar of niet waar? Groot-Brittannië en Frankrijk waren tijdens de Krimoorlog geallieerden van het Ottomaanse Rijk, deels om gebiedsuitbreiding van een ander land ten koste van de Ottomanen te voorkomen.
9. Welke gebeurtenis uit de Krimoorlog wordt hieronder afgebeeld?

10. In 1853 zette de VS legerposten op bij de grens met Canada. Wat was het gevolg daarvan voor veel van de Eerste Naties van Canada, die gewend waren om bizonkuddes te volgen over de prairie?